

De voksne blev bedre til at undre sig sammen med børnene!

Samarbejdet med Skovforeningens naturvejleder har givet pædagogerne i Børnehaven Bøgely nye oplevelser i den skov, som de ellers kender som deres egen bukselomme. De er begyndt at se og opleve skoven på en ny måde, og de er blevet bedre til at undre sig sammen med børnene over det, de møder i skoven. Samtidig har pædagogerne fået en oplevelse af, at de kan give børnene nogle mere kvalificerede svar på de spørgsmål, de stiller i skoven. Pædagogerne har nemlig også fået opdateret deres faktuelle viden om skovens dyr og planter.

Vil gerne dele livet i skoven med andre

Anette Sommer, der er leder i skovbørnehaven Bøgely, vil gerne dele det dejlige liv i skoven med andre børn og voksne i daginstitutionerne i Ringsted. Anette Sommer har været leder i Bøgely i 4 år, og det har givet hende mange erfaringer med at færdes i skoven med børnene året rundt. De erfaringer vil hun gerne dele med andre, og hun vil også gerne have besøg i skoven, hvor Bøgely holder til i en tidligere skovarbejderbolig og i den lokale skov. Huset og skoven har Ringsted Kommune lejet af Giesegaard.

Derfor sagde Anette Sommer ja tak til at samarbejde med Dansk Skovforening om at udvikle naturformidlingsaktiviteter, da foreningens naturvejleder Eva Skytte henvendte sig til hende. Formidlingsaktiviteterne skulle netop henvende sig til andre daginstitutioner blandt andet, og et af formålene med projektet var at uddanne pædagoger, som fremover kan lave kurser og formidlingsaktiviteter for andre institutioner. Lisbeth Nielsen, der er pædagog i Bøgely, meldte sig som elev hos Eva Skytte, og hun fik på den måde mulighed for at realisere sin drøm om at arbejde med naturformidling. Nu er hun godt på vej til at kunne tage på tur med andre end sine egne børn og kollegerne fra Bøgely.

Skoven er ikke bare en kulisse

Nysgerrighed og ønsket om at kende lokalområdet og livet i skoven er ikke noget nyt for børn og voksne i Bøgely. De går på opdagelse i skoven året rundt og kun stormvejr og kraftig kulde kan holde dem inde døre. Når det stormer, er det farligt at færdes i skoven, fordi der kan falde grene ned, og når det er meget koldt, kan de mindste børn have svært ved at holde varmen. For børnene, deres forældre og for pædagogerne i Bøgely er skoven ikke kun en kulisse. Skoven bliver brugt aktivt som meget andet end et sted, hvor der vokser træer. F.eks. har børnene under emnet jagt set vildtparade efter en jagt i skoven. De har undersøgt en fasan udenpå og indeni, de har fået to ræve hvoraf den ene er blevet studeret nærmere. Den anden er blevet udstoppet og har fat plads i børnehaven. Skytten har fortalt om skovens historie og om vildtpleje. Den lokale schweisshundefører har på en forældredag vist, hvordan han med sin hund kan finde et dyr, der er blevet påkørt eller på anden måde er såret, så dyret enten kan blive aflivet eller behandlet hos en dyrlæge.

Læring og trivsel går hånd i hånd

Når man tager børnene med i skoven, ligger det lige for at arbejde med ”naturen og naturfænomener”, som er et af de 6 temaer i de nye pædagogiske læreplaner, som alle institutioner skal udarbejde. Som Anette Sommer siger, ligger den lige til højrebened, og det gælder også temaet ”krop og bevægelse”. Men man kan arbejde med alle temaerne i skoven – og give dem en ny dimension.

Børnene i Bøgely er vant til naturen. De oplever naturens fænomener på deres egen krop, de bruger deres kroppe og de bevæger sig, så på det punkt er børn og voksne i institutionen rige på erfaringer. Men selv garvede pædagoger i en skovbørnehave, hvor livet foregår udendørs det meste af året, kan blive klogere på naturen, og det har de fundet ud af i deres samarbejde med Skovforeningen. Pædagogerne har fulgt med, når Skovforeningens naturvejleder har haft børnene med i skoven, og derudover har pædagogerne selv været på kursus. Og de har fået meget med sig. En større faktisk viden om dyr og planter og om livet i skoven. En viden der gør, at de selv føler, de kan give børnene nogle mere kvalificerede svar, når de stiller spørgsmål om døde dyr, stjerner på himmelen, smådyr i åen og så videre og så videre.

Oplever skoven på en ny måde

Større kendskab til dyr og planter, giver flere facette at spille på og fælles oplevelser og referencer gør det nemmere at lave aktiviteter sammen. Pædagogerne har en oplevelse af, at de oplever skoven på en anden måde, end før de startede samarbejdet med Skovforeningen. De er blevet bedre til at undre sig sammen med børnene, og de er blevet bedre til at bruge alle sanserne, når de er ude. Samtidig er pædagogerne i Bøgely blevet bedre til at se og til at sætte ord på, hvad det er, de gør og oplever i skoven, og det er væsentligt for at kunne formulere institutionens mål indenfor de forskellige temaer i de pædagogiske læreplaner.

Investeringen er tid og engagement

Bøgely har primært investeret tid og engagement i projekter med naturformidling. Personalet har haft behov for at afstemme ønsker, forventninger og ambitioner, og det er blandt andet foregået ved, at de har været sammen et par gange udenfor normal arbejdstid. Her har de arbejdet med fælles visioner og samarbejde.

Godt at have aftalen på papir

Børn og voksne fra Bøgely ved hvad de må, og hvad de ikke må, når de færdes i skoven. Ringsted Kommune og Giesegaard har indgået en aftale om lejemålet og lavet en skriftlig kontrakt, så begge parter ved, hvor og hvordan børnene må færdes. De må ikke lave bål i skoven eller slå søm i træerne for eksempel. Til gengæld har børnene det særlige privilegium, som rådyrerne i skoven ikke har, at de må gå ind i indhegningerne, der omkranser nyplantninger. Børnene skal bare huske at lukke hegnet bag sig, når de er gået ind. Indhegningerne skal nemlig holde rådyrerne ude, så de ikke ødelægger de små træer ved at gnave i dem eller ved at bruge træerne som kløpind til geviret.

Anette Sommer understreger, at det er godt at have en helt klar aftale på skrift, også for at være klar over forsikringssspørgsmål i det daglige, når børnene fra Bøgely færdes i skoven. Det skal være klart, hvem der har ansvaret, hvis en gren falder ned i hovedet på et barn eller en voksen for eksempel. Der kan ligge en del arbejde i at få lavet kontrakten, og det kan være en fordel, at det er kommunen, der laver dette arbejde og sikrer, at det juridiske er på plads.

Børnene skal lære om skoven som erhverv

Samarbejdet mellem Giesegaard, Bøgely og Skovforeningen er en del af et projekt, der blandt andet er støttet af Landdistriktpuljen, Tips og Lottomidlerne under Friluftsrådet og kommunens Agenda 21 kontor. Overordnet set skal projektet være med til at øge børn og unges interesse for de erhverv der er knyttet til landdistrikterne. De synlige resultater af projektet i Giesegards skov er en bålhytte, hvor der er plads til at 30-40 børn kryber i ly for regn og vind. Skoler og daginstitutioner i Ringsted Kommune kan for et beskedent årligt beløb bruge bålhytte og de kan låne kasser med udstyr, der kan bruges til at undersøge skoven nærmere.